

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Et Par Ord i Anledning af den gamle Præsts Skrivelse til Fyens og Ribes kaarede Bispe (i Skilderiet No. 54 og 55)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Et Par Ord i Anledning af den gamle Præsts Skrivelse til Fyens og Ribes kaarede Bispe (i Skilderiet No. 54 og 55)", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1811_163-com-root.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

her: blevet præsteviet.

her: biskopper; egl. ledere, personer, som står i spidsen for og fører tilsyn med andre.

ikke var sig selv bevidst.

kan være (konjunktiv).

påmindelse.

gerning.

titulatur for den højere og højeste gejstlighed, her biskopper.

ernærer.

dysse, lulle i søvn.

ophævelsen af menneskets skyldforhold til Gud.

her: samvær, fællesskab.

i Det Nye Testamente en betegnelse for Satan (kaldes også Beliar).

hvad der vedrører troen og kirken.

hvad der vedrører kirkelige forhold som ritualer, gudstjenesteform, perikoper.

bliver overstået på en sjuksket måde.

fortravlet, forhastet.

nadverbrødet og nadvervinen.

dvs. opremses, aflires.

hvad der vedrører kirkelige forhold som ritualer, gudstjenesteform, perikoper.

som om.

ordne.

voldsomt, i høj grad.

her: kirkeritualets, dvs. hvad angår forskrifterne for gudstjenesten og andre kirkelige handlinger.

personer, medlemmer; her om de unge præster.

tillempning, lempelse.

her: tidsånden.

tillempning, lempelse.

højforræderi.

knebent, nødtørftigt.

fællessang, menighedssang.

helt sikkert.

nedgøre.

titulatur for den højere og højeste gejstlighed.

her: salmebogskommissionen.

fællessang, menighedssang.

fuldstændigt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

modbevist.

fællesskab.

således.

her: simpelt.

lærer i en almueskole, ikke nødvendigvis særlig veluddannet.

belejligt.

helt sikkert.

uddannelsessteder; egl. en slags oversættelse af ordet seminarium, der er afledt af lat. semen, da. frø.

således.

således.

hvad der vedrører kirkelige forhold som ritualer, gudstjenesteform, perikoper.

således.

enkel, klar.

kun.

begærlige, griske.

kun.

befri.

befalede (gl. stærk bøjningsform).

alle vegne.

aflønnede.

skal (præsens pluralis).

her: skoleforordningen af 1739.

afskedigede, afdankede.

dvs. opremse, aflire.

fortolkninger, udlægninger; sigter formentlig til Erik Pontoppidans *Sandhed til Gudfrygtighed, Udi Eenfoldig og efter Muelighed kort, dog tilstrekkelig Forklaring Over Sal. Doct. Mort. Luthers Liden Catechismo*, 1737.

personer, som bærer had eller nag til en; fjender.

som, alt som.

almen, udbredt.

mest udbredte, generelle.

passende.

styrelse.

udbredte.

helt sikkert.

lærdomsstumper.

tilbøjelighed.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

de sager, ting (nedsættende).

byer.

fænomener i den virkelige verden eller blot: afgørelser.

lad (imperativ pluralis).

dvs. tyggede.

lad (imperativ pluralis).

møbel.

hæderfuld.

udelukkende.

her: landsbyskolerne.

også.

embedsbetegnelse for provster, der havde et eller flere herreder under deres kirkelige jurisdiktion.

henvendte sig (skriftligt).

indstilling, forslag.

pålignet skat eller afgift.

således.

friskfyragtig person.

også.

le ad.

placering i rangklassesystemet. Her faldt almindelige præster helt udenfor.

fordærvet; tåbelig.

placering i rangklassesystemet. Her faldt almindelige præster helt udenfor.

her: præst.

rimelig.

samlet, møjsommeligt sammensparet.

i stand.

nedsættende om de dagblade og aviser, som kun beskæftiger sig med nuet; de dårlige, betydningsløse blade.

småskrifter eller bøger, der handler om landbrug.

udelukkende.

hebraiske.

udelukkende.

bliver overstået på en sjusket måde.

universiteter.

indbringer.

mest passende.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

lat., noget af alt og intet af det hele (overs. GV).

helt sikkert.

leve, udholde.

universitetets.

religiøst fantasteri; nedsættende teologisk betegnelse, på Grundtvigs tid et almindeligt skældsord teologer imellem. Udtrykket er oprindelig af Luther selv brugt om personer og retninger i 1500-tallets protestantisme, der afveg fra Luthers lære.

trægheden, usundheden; sanseligheden.

makedonsk-egyptisk kongedynasti 304 f.Kr.-30 f.Kr. Det blev grundlagt af en af Alexander den Stores generaler, Ptolemaios 1.

nogle af de såkaldte adoptivkejsere i Rom. Til dynastiet hørte fire romerske kejsere, som regerede mellem 138 and 192: Antoninus Pius, Marcus Aurelius, Lucius Verus og Commodus.

her: Biblen.

forståelse.

næres, ernære sig.

tilmålte.

Anvendt litteratur

- Pontoppidan, Erik (1737) *Sandhed til Gudfrygtighed, Udi En eenfoldig og efter Muelighed kort, dog tilstrekkelig Forklaring Over Sal. Doct. Mort. Luthers Liden Catechismo, Indeholdende alt det, som den, der vil blive salig, har behov, at vide og gjøre. Paa Kongel. allernaadigste Befaling. Til almindelig Brug.* København